

Kanta-palveluiden ja THL:n tilasto- ja rekisteritoiminnan yhteensovittamisen suunnitelma vuosille 2021 - 2023

STM:n THL:lle antaman toimeksiannon tilanne
Sote- tietoaarkkitehtuuriohjausryhmä 23.11.2020

Riitta Konttinen

Johtava asiantuntija

23.11.2020

STM:n toimeksianto THL:lle

Laatia

Kanta-palveluiden ja THL:n tilasto- ja rekisteritoiminnan yhteensovittamisen suunnitelma vuosille 2021 - 2023

- Aikataulutavoite oli: versio 0.9 lokakuun loppuun mennessä
 - 26.10. STM myönsi lisääaikaa ad.30.11.2020
- Toimeksiannon toimeenpanoa
 - Ohjaa STM:n DITI yksikkö
 - Seuraa THL:n Tietopalvelut-osasto ja Sote-tieto ja -tiedonhallintayksikön (TIST) johtoryhmä
 - Koordinoi Riitta Konttinen, Krisse Poutala Gofore Oy avustaa
 - edistävät sisältöä tuottavat TIST- yksikön sovitut asiantuntijat
- Kokoamisen yhteydessä on kuultu mm. THL:n ja Kelan asiantuntijoita ml. Valtava-hankkeen asiantuntijoita (slide 9)

Sosiaali- ja terveydenhuollon tiedonhallinnan kehittämispolkuun vaikuttavat kokonaisuudet

Lait ja asetukset

STM:n SOTE KA -kehittämispolut
2021-2025

Luokitus strategia

Uudet tiedontarpeet
palveluiden seurantaan, arviointiin,
vertailuun
toiminnan parantamiseen

STePS-seuranta ja
arviointi

Tilastot, rekisterit,
raportointi

TOIVO-ohjelman
Valtava-hankkeen osaprojektit
Kansallisten (THL, Kela) ja
alueellisten (sote-organisaatiot) toimijoiden
tarpeet ICT- infran ja digitalisaation
kehittämisessä

Kanta-palveluiden ja THL:n tilasto- ja
rekisteritoiminnan yhteensovittamisen
suunnitelma 2021-2023

Kanta-palveluiden kehittämispolku 2020-2024

Sosiaalihuollon tiedonkeruun uudistamisen
kehittämispolku 2020-2029

Terveydenhuollon tiedonkeruun uudistamisen
kehittämispolku 2020-2025

THL:n
määräykset

Järjestelmien
toiminnalliset
vaatimukset

Tietotuotantomalli

Tietosisältö
ja
tietorakenne
määrittelyt

THL:n
kirjaamis-
ohjeet, oppaat,
toimintamallit

Kanta-palveluiden ja THL:n tilasto- ja rekisteritoiminnan yhteensovittamisen suunnitelma vuosille 2021 – 2023, sisältö

1. Johdanto
2. Nykytilan kuvaus (slide 10)
3. Tavoitteet ja toimenpiteet 2021-2023 sekä rajaukset (slide 11)
4. Tavoitteiden saavuttamisen edellytykset (slide 12)
5. Johtopäätelmät ja yhteenveto (slide 13)

Yhteensovittamisen suunnitelman yhteys Toivo-ohjelmaan

- Kanta-palveluiden ja THL:n tilasto- ja rekisteritoiminnan **yhteensovittamisen tavoitteissa ja toimeenpanonvastuissa 2021** on huomioitu **Valtava-hankkeen** osaprojektit, joissa
 - **luodaan pohjaa** myös Kanta-palveluiden tiedon toisiokäytölle mm. seuraavissa osaprojekteissa
 - Rokotus- ja diabetesrekisterien **pilotit**
 - Tavoitearkkitehtuuri, Tietotuotantomallin uudistus, Kanta- tietoalustaratkaisu
 - Kanta- ja rekisterit harmonisointi , Tietorakenteet ja koodistot, Kirjaamisen laatu, Laaturekisteri
 - Uudet tuotantolinjat: Sosiaalihuolto ja Ensihoito
- Yhteensovittamisen suunnitelmassa on **tunnistettu mm.**
 - **Valtava-hankkeen resurssit** tukevat Kanta- tietojen toisiokäyttöön valmistautumista **v. 2021 loppuun**
 - **Toisiokäytön** varsinainen ”**tuotannon vakiinnuttaminen**” painottuu pääosin vuosille **2022-2025**
 - Kanta-palveluiden tietosisältöjen toisiokäytön keskeinen **edellytys on** Kelan ja THL:n **pysyvä infra ja resurssit** tavoitteelliseen kehitystyöhön ja ylläpitoon (muut edellytykset slidellä 12)
 - Tarve systematisoida Kanta-palveluiden kautta toisiokäyttöön tuotavien **tietojen laadun arviointiprosessi**

Kanta-palveluiden ja THL:n tilasto- ja rekisteritoiminnan yhteensovittaminen realistisesti

- **Huomioitava**

- Sote- tiedonhallinnan ja – tietopohjan kehittämisen eri tasot sekä niiden välinen synkronointi
 - Kansallista kehittäminen
 - Kansallinen ja alueellinen kehittäminen
 - Alueellinen ja palvelutuottajakohertainen kehittäminen

- **Kuka / ketkä yhteensovittamisesta hyötyvät ja mistä näkökulmasta**

- Asukas /kansalainen
- Sote- ammattilainen
- Johtaja, sote- organisaatio
- Kansalliset toimijat

Taustamateriaalit

STM:n toimeksianto THL:lle

- Toimeksianto tukee THL:n strategian toimeenpanoa: THL:n Tietopalvelut-osaston vuoden 2020 toimintasuunnitelmaan kirjattu tavoite:
” **Valtakunnallisia sote-tiedonkeruita ja -tiedonhallintapalveluita ohjataan ja kehitetään yhtenäisenä kokonaisuutena. Vastaamme tietotarpeisiin laadukkaasti ja oikea-aikaisesti.**”

Asiantuntijoiden ja sidosryhmien kuuleminen

- STM /DITI; 25.9.; 26.10.; 25.11.
 - ohjaus
 - hyväksymisprosessi
- THL/Tietopalvelut osaston
 - johtoryhmä 17.9.
 - osastokokous 24.9.
 - TIAA (Aineistot ja analytiikka) – yksikön asiantuntijat 25.9.
 - TIST (Sote- tieto- ja tiedonhallinta)- yksikön yksikkökokous 29.9.
 - TIDI (Digitaaliset ratkaisut) yksikön asiantuntijat 5.10.
 - TIAA – Laaturekisterit hankkeen asiantuntijat 10.11.
- SOTE KA toisiokäytön ryhmä 12.10.2020
- VALTAVA- hankkeen edustajat 6.10.; 21.10. ; 23.10.
- VIILA- verkosto 16.11.
- Sote- tietoarkkitehtuuriohjausryhmä 23.11.
- TOIVO-ohjelman ohjausryhmä 29.10. -> 10.12.
- Tiedonhallinnan ohjausryhmä (THOR) 20.10. -> 16.12.
 - 16.11. THOR- sihteeristö
- THL/ Ylin johto
 - Viestintä (JOVI) viestinnän asiantuntijat 18.9.; 21.10.; 17.11.
 - Johto (JOHA) 30.9. tietoylijohtaja Pekka Rissanen
 - Sote- arviointi (JOSA) 23.10. arviointipäällikkö Nina Knape
 - JOHO THL:n johtoryhmä ?
- Kansanterveysratkaisut – osasto
 - 13.10. johtaja Terhi Kilpi (TKI ylijohtaja 1.1.2021 alkaen)
 - 10.11. Johtava tutkija Jukka Jokinen
- THL/ Järjestelmät (JARO) osasto
 - Reformit (JARE)- yksikkö 25.9. ja 13.10. Tulevaisuuden Sote- keskusohjelman asiantuntijat
 - Sosiaali- ja terveydenhuollon tutkimus (JASU)- yksikkö 28.9., STePS – hankkeen asiantuntijat
- Kela Kanta-palvelut 2.10. ja 9.10.

Nykytilan kuvauksessa on huomioitu

Nykytila kuvataan seuraavista neljästä näkökulmasta: lainsäädäntö, tietotuotanto, kehittäminen ja toisiokäyttöön valmistautuminen

Kanta-palveluita ja THL:n tilasto- ja rekisteritoimintaa sekä sote- tiedonhallintaa ohjaavat säädökset, määräykset ja ohjeet

- Laki THL:stä
- Asiakastietolaki
- Asiakasasiakirjalaki ja potilasasiakirja asetus
- Toisiokäytön laki
- Laki maakuntien ja sote järjestämisen uudistamisesta
- Tiedonhallintalaki

THL:n tietotuotanto

- THL:n strategia
- Sosiaali- ja terveydenhuollon kokonaisarkkitehtuurityö
- THL:n tietotuotantomalli
- THL:n määräykset määrittelyt ja ohjeet
- THL:n tiedonkeruut
- Sote- toiminnan arviointi
 - Palvelujen toteutumisen seurannan, arvioinnin ja vertailun tarpeet, ml KUVA- työryhmän asettamat mittarit

Kehittäminen

- Kanta-palveluiden ja asiakas- ja potilastietojärjestelmien tietosisältöjen kehittäminen Kanta- yhteensopivaksi vaiheittain ja sote - ammattilaisten ohjaus
- Sosiaali- ja terveydenhuollon tietojärjestelmäpalveluiden seuranta ja arviointi
 - Mm. Sosiaali- ja terveydenhuollon tietojärjestelmäpalveluiden seuranta ja arviointi (STEPS II) –tutkimushankkeessa todetut tarpeet

Toisiokäyttöön valmistautuminen

- Toivo-ohjelma
- Kokemukset Kanta- palveluiden Potilastiedon arkiston tietojen toisiokäytöstä Kanta- tietoaltaan pilotissa
 - Rokotus- ja diabetesrekisterien tiedot, Kanta- tietoaltaan (PTA)- laadunarviointi
 - Tietojen laatu ja kattavuus

Tavoitteissa ja toimenpiteissä ja rajauksissa vuosille 2021-2023 huomioidaan mm.

- **Suunnitelman ja kuvattujen tavoitteiden lähtökohtia**
 - [THL:n strategiset tavoitteet](#), jotka ohjaavat mm. THL:n tietotuotannon ja valtakunnallisen sote- tiedonhallinnan kehittämistä yhtenä kokonaisuutena:
 - [STM vastuulla](#) oleva sosiaali- ja terveydenhuollon [kokonaisarkkitehtuuri](#) ja [sote- tietojen toisiokäytön kokonaisarkkitehtuuri](#)
 - THL:n vastuulla oleva [sote-tietoarkkitehtuuri](#).
- **Tavoitteiden asettamisessa on huomioitu**
 - sosiaali- ja terveydenhuollon asiakaspalvelussa tarvittavien tietosisältöjen ja rakenteiden sekä THL:n rekistereissä ja muissa tiedonkeruissa tarvittavien tietojen yhteensovittaminen (harmonisointi)
 - sote- toiminnan seurannassa, arvioinnissa ja vertailussa sekä toiminnan kehittämisessä ja laadun parantamisessa tarvittavat keskeiset tiedot 2021-2023
 - realistinen aikataulu tiedon saatavuuteen Kanta-palveluiden kautta THL:n rekistereihin ja muihin tiedonkeruisiin, joka mahdollistaa vaiheittain erillisten tiedonkeruiden vähentämisen
- **THL:n tietotuotannon ja sote- tiedonhallinnan pitkän aikavälin tavoitteet**
- **Rajaukset**
 - Suunnitelmassa ei huomioida niitä THL:n tiedonkeruita, joiden tietoja ei saada Kanta-palveluiden kautta kuten, henkilöresursseja koskevat tiedot, kustannus- ja maksatustiedot sekä organisaatiokohtaiset, hoidon organisointia tai yksikköä koskevat tiedot
 - Suunnitelmassa ei kuvata tavoitteita tarkalla tasolla, koska sekä sosiaali- että terveydenhuollon tarkemman tason tiedonkeruiden uudistamisen tietosisältökohtaiset tavoitteet ja aikataulut, kuvataan erillisinä tiekarttoina VALTAVA -hankkeen Sosiaalihuollon - ja Kanta- ja rekisterit -harmonisointi osaprojekteissa.
- **Tavoitteissa kuvataan**
 - **Ylätason tavoitteet, toimenpiteet ja vastuut Kanta-palveluiden ja THL:n tilasto- ja rekisteritoiminnan yhteensovittamista 2021-2023.**
 - Kehittämiskohteet ja toimenpiteet vuosille 2021 ja 2022-2023, joilla edistetään THL:n rekistereiden ja muiden tiedonkeruiden tietojen saatavuutta Kanta-palveluiden kautta

Tavoitteiden saavuttamisen edellytykset mm.

- Verkostoyhteistyön (sisäinen ja ulkoinen) jatkuvuus
- Tietosisältöjen harmonisoinnin huomiointi määrittelyissä
- Laadukkaan ja yhtenäisen kirjaamisen ohjauksen jatkuvuus
- Kelan ja THL:n ICT - ratkaisujen toteutukset ja ylläpito
- THL:n tietotuotantomallin noudattaminen
- Resursoinnin jatkuvuuden turvaaminen
- Hallintamallien ylläpito
- Mahdollistava lainsäädäntö

Johtopäätöksissä ja yhteenvedossa huomioidaan mm.

Kanta-palveluiden ja THL:n tilasto- ja rekisteritoiminnan yhteensovittaminen on pitkäjänteistä ja jatkuvaa työtä

- vaatii lainsäädännön ajantasaistamista (toisiokäytön laki)
- vaatii STM:n strategista ohjausta
- vaatii yhteisiä vuosikelloja ja hallintamalleja sekä prosesseja ml. Kanta-palveluista koottavan tiedon laadun tarkastelun

Yhteensovittamisen suunnitelman hyödyntäminen

- SOTE- palvelunantajien ohjauksessa ja yhteisessä suunnittelussa
- STM:n budjettivalmistelussa
- Kanta-palveluiden vuosisuunnittelun pohjana
- Valtava-hankkeen sekä THL:n perusrahoituksella tehtävän tilasto- ja rekisteritoiminnan suunnittelun pohjana
- THL:n toimintasuunnitelmassa v. 2021 ja 2022-2023

Koko dokumentin **liitteeksi** laaditaan em. hyödyntämistilanteissa tarvittava suunnitelman kokonaisuuden tiivistys